

Sakspapir

Dato: 31.05.2017

Utvalg	Møtedato	Saknr
Levekårsutvalget	13.06.2017	24/17
Formannskapet	14.06.2017	39/17
Sbh: Gro Aarskaug	Ark: A20 &13	17/1313-2

Sak 39/17

Høringssvar til ny generell del av læreplanverket

Vedlegg:

1. Meldingstekst
2. Høringsnotat

Rådmannens innstilling:

1. Oppegård kommune mener utkastet til ny, generell del av læreplanen ivaretar skolens formål på en god måte og at skolens samfunnsoppdrag presiseres og tydeliggjøres. Det er av stor betydning at den nye generelle delen blir integrert i kompetansemålene for fag, slik at ikke arbeidet med å sikre opplæring etter denne delen av læreplanverket blir separert og isolert fra fagene.
2. Det er positivt at kritisk tenkning er beskrevet i et eget kapittel. Kritisk tenkning har betydning i forhold til demokrati og medborgerskap som er omtalt i del 2 i utkastet. Elevenes evne til refleksjon og kritisk tenkning er en viktig del av det holdnings- skapende arbeidet med fag, i tillegg til at det bidrar til elevens dybdelæring. Dybdelæring og dens formål er godt belyst i høringsutkastet.
3. Oppegård kommune ser positivt på sammenhengen mellom faglig og sosial læring, der sosial læring og utvikling skal skje gjennom arbeid i fagene og skolehverdagen forøvrig.
4. Oppegård kommune støtter at de fem grunnleggende ferdigheter; lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter er foreslått videreført og at de hører hjemme i alle fag. Kommunen ønsker å bemerke at digitale ferdigheter med fordel kunne fått større plass og vært mer utfyllende beskrevet. Fremtidens arbeidsmarked vil stille høye krav til arbeidstakers kompetanse og ferdigheter på det teknologiske og digitale feltet. Digital kompetanse er i dag en forutsetning for å kunne delta aktivt i samfunnet. Med alle de muligheter og utfordringer som den utstrakte bruken av sosiale medier fører med seg, burde også «digital dømmekraft» vært trukket frem i utkastet til ny generell del.

5. Kommunen mener beskrivelsene av de tre tverrfaglige temaene «folkehelse og livsmestring», «demokrati og medborgerskap» og «bærekraftig utvikling» er med og danner et godt grunnlag for fremtidige fagplaner og undervisning.
6. I kapitlet som omhandler læringsmiljøet, anbefaler kommunen at det blir mer fokus på samarbeid hjem-skole og hvilken betydning dette har i arbeidet med å skape gode læringsmiljøer. Samarbeid hjem- skole kunne med fordel være mer beskrevet i et eget delkapittel.
7. Underkapittelet om profesjonsfellesskap og skoleutvikling er et nytt og viktig kapittel. Oppegård kommune mener det er positivt at overordnet del gir så sterke og tydelige signaler om et forpliktende felles ansvar.
8. Høringsutkastet er skrevet i et ordrikt og noe byråkratisk språk. Dokumentet vil bli lettere tilgjengelig med et mer konkret språk.
9. Den gjeldende, generelle delen av læreplanene for fag har ikke vært gjenstand for revidering etter innføringen av Kunnskapsløftet. Kommunen mener det er nødvendig å inkludere samfunnsendringene og nye kompetansebehov. Oppegård kommune slutter seg til høringsutkastet til ny «Overordnet del – verdier og prinsipper» og mener den vil være et viktig grunndokument i arbeidet med fornyelse av fagplaner. Forslaget til ny overordnet del ivaretar skolens samfunnsoppdrag og formål på en tilfredsstillende måte.
10. Oppegård kommune støtter endringen av navn til «Overordnet del – verdier og prinsipper». Det er en riktig presisering av innholdet i dokumentet.

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet sender på høring en ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte nåværende Generell del og Prinsipper for opplæringen.

Hele Læreplanverket skal fornyes – også fagene. Før fagfornyelsen skal det fastsettes en generell del som skal gi føringer for læreplanene i fag.

Den nåværende generelle delen av læreplanen ble utarbeidet i 1993. I 2006 ble det laget en endring i læreplanen for fag og i 2008 fikk opplæringsloven ny formålsparagraf.

Den nye delen som nå er på høring, skal ha status som forskrift og det foreslås at den skal hete Overordnet del – verdier og prinsipper. Den overordnede delen skal gi føringer for arbeidet med å fornye læreplaner i fag og være tettere knyttet opp mot formålsparagrafen.

Den overordnede delen skal være felles for norsk grunnopplæring (1-13), samisk grunnopplæring og skal også gjelde for skoler som er godkjente etter lov om frittstående skoler. Hovedmålgruppen er alle som har et ansvar for opplæringen. Dokumentet skal også ligge til grunn for lærerutdanningene.

Departementet ber høringsinstansene om å gi sine vurderinger av utkastet herunder navn på dokumentet. Kommunene anmodes om å koordinere innspill fra sine skoler i en felles høringsuttalelse.

Saksopplysninger

Overordnet del – verdier og prinsipper består av tre deler:

1. verdigrunnlag
2. prinsipper for læring og utvikling
3. prinsipper for skolens praksis

Del 1 «opplæringens verdigrunnlag» er knyttet til verdier i skolens vedtatte formålsparagraf som er grunnmuren i skolens virksomhet. Del 1 har seks egne underkapitler. De omhandler «menneskeverdet», «kultur, identitet og mangfold», «kritisk tenkning og etisk bevissthet», «skaperglede, engasjement og utforskertrang», «respekt for naturen og miljøbevissthet», «demokrati og medvirkning».

Verdigrunnlaget for den norske skolen, slik det er gjengitt i formålsparagrafen blir utdypet og oversatt i dokumentets første del. Formålet ligger fast og gir et bredt mandat. Verdiene som skal prege skolens og lærernes arbeid med elevene og de foresatte er utdypet, og det er understreket at elevens beste alltid skal være det grunnleggende hensynet i opplæringen.

Del 2 «prinsipper for læring og utvikling» vektlegger viktige prinsipper for opplæringen og elevenes læring. Del 2 har seks underkapitler som handler om «danning og helhetlig kompetanse», «sosial læring og utvikling», «kompetanse i fagene», «grunnleggende ferdigheter», «å lære å lære» og til slutt tre «tverrfaglige temaer». I arbeidet med å gjenspeile verdigrunnlaget i opplæringen beskriver dokumentet tre tverrfaglige temaer som skal prege opplæringen framover, «folkehelse og livsmestring», «demokrati og medborgerskap» og «bærekraftig utvikling». Temaene skal bli gjenspeilet i framtidige kompetansemål, og arbeidet skal være på tvers av fag for at elevene skal utvikle forståelse og se sammenhenger omkring disse.

Dokumentets beskrivelse av danning og elevenes utvikling av en helhetlig kompetanse er tydeliggjort. Opplæringen har danning av hele mennesket som mål og skal gi eleven mulighet til å utvikle sine evner og gi et godt grunnlag for å gjøre gode valg i livet. Videre er det vektlagt at elevenes sosiale læring og utvikling skjer i tett sammenheng med den faglige utviklingen. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring.

Høringsutkastet beskriver alle skolens ulike læringsarenaer og viktigheten av skolens arbeid med å fremme et trygt og godt læringsmiljø på disse arenaene. Dokumentet tydeliggjør at kompetanse i fag er avhengig av at elevene utvikler både kunnskaper, ferdigheter og holdninger, og at dette skjer i tett sammenheng. Videre er det lagt vekt på at læring skjer i kommunikasjon og samarbeid med andre.

Det er påpekt at skolen skal legge til rette for dybdelæring slik at elevene over tid utvikler forståelse av sentrale ideer og sammenhenger innenfor et fag. Elevenes evne til refleksjon og kritisk tenkning er en viktig del av det holdningsskapende arbeidet med fag, i tillegg til at dette bidrar til elevens dybdelæring.

Del 3 «prinsipper for skolens praksis» gir føringer for skolens praksis når det gjelder å legge til rette for tilpasset opplæring, et trygt læringsmiljø og hvordan lærerne i et profesjonsfellesskap kan sørge for videreutvikling av skolens praksis. Dette er beskrevet i de tre underkapitlene «tilrettelegging for den enkelte elev», «et inkluderende læringsmiljø» og «profesjonsfellesskap og skoleutvikling». God vurdering, klasseledelse, høye forventninger om mestring og dybdelæring er områder som fremheves. Det er presisert at vurderingens formål er å fremme læring og at lærere og ledere må utvise et profesjonelt skjønn i sin vurdering av elevene.

Tilpasset opplæring skal i størst mulig grad skje gjennom variasjon og tilpasninger til mangfoldet i elevgruppen innenfor fellesskapet. Kunnskapsløftet i fag (LK06) definerer fem grunnleggende ferdigheter; lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter. Høringsutkastet foreslår å videreføre de fem ferdighetene. De grunnleggende ferdighetene hører hjemme i alle fag, men på hvilken måte elevene skal arbeide med dem avhenger av fagenes egenart. Underkapittelet profesjonsfellesskap og skoleutvikling er nytt i forhold til tidligere generelle del. Lærerne, skoleledere og skoleeiere er beskrevet som deler av et felles profesjonsfellesskap. Alle må ta aktiv del i det profesjonelle læringsfellesskapet for å videreutvikle skolen, det er ikke lenger et valg. Profesjonsfellesskapets felles ansvar er løftet fram, og det forplikter.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringen av generell del i læreplanverket får ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for kommunen eller skolene.

Rådmannens vurderinger

- Rådmannen mener utkastet til ny, generell del av læreplanen ivaretar skolens formål på en god måte og at skolens samfunnsoppdrag presiseres og tydeliggjøres. Utkastet er en modernisering og en tydeligere konkretisering av opplæringslovens formålsparagraf; man tenker en rød tråd fra formålsparagraf til fagplan. Det er av stor betydning at den nye generelle delen blir integrert i kompetansemålene for fag, slik at ikke arbeidet med å sikre opplæring etter denne delen av læreplanverket blir separert og isolert fra fagene.
- Det er positivt at kritisk tenkning er beskrevet i et eget kapittel. Kritisk tenkning har betydning i forhold til demokrati og medborgerskap som er omtalt i del 2 i utkastet. Elevenes evne til refleksjon og kritisk tenkning er en viktig del av det holdningsskapende arbeidet med fag, i tillegg til at det bidrar til elevens dybdelæring. Dybdelæring og dens formål er godt belyst i høringsutkastet.
- Rådmannen ser positivt på sammenhengen mellom faglig og sosial læring, der sosial læring og utvikling skal skje gjennom arbeid i fagene og skolehverdagen forøvrig.
- Rådmannen støtter at de fem grunnleggende ferdigheter; lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter er foreslått videreført og at de hører hjemme i alle fag. Kommunen ønsker å bemerke at digitale ferdigheter med fordel kunne fått større plass og vært mer utfyllende beskrevet. Fremtidens arbeidsmarked vil stille høye krav til arbeidstakers kompetanse og ferdigheter på det teknologiske og digitale feltet. Digital kompetanse er i dag en forutsetning for å kunne delta aktivt i samfunnet. Med alle de muligheter og utfordringer som den utstrakte bruken av sosiale medier fører med seg, burde også «digital dømmekraft» vært trukket frem i utkastet til ny generell del.

- I et samfunn i stadig raskere utvikling, vil det være avgjørende at opplæringen bidrar til å utvikle ulike typer kompetanser som samlet sett kan møte kompetansebehovet i framtiden. Rådmannen mener beskrivelsene av de tre tverrfaglige temaene «folkehelse og livsmestring», «demokrati og medborgerskap» og «bærekraftig utvikling» er med og danner et godt grunnlag for fremtidige fagplaner og undervisning.
- I kapitlet som omhandler læringsmiljøet, anbefaler rådmannen at det blir mer fokus på samarbeid hjem-skole og hvilken betydning dette har i arbeidet med å skape gode læringsmiljøer. Samarbeid hjem- skole kunne med fordel vært mer beskrevet i et eget delkapittel.
- Underkapittelet om profesjonsfellesskap og skoleutvikling er et nytt og viktig kapittel. Rådmannen mener det er positivt at overordnet del gir så sterke og tydelige signaler om et forpliktende felles ansvar.
- Høringsutkastet er skrevet i et ordrikt og noe byråkratisk språk. Dokumentet vil bli lettere tilgjengelig med et mer konkret språk.
- Den gjeldende, generelle delen av læreplanene for fag har ikke vært gjenstand for revidering etter innføringen av Kunnskapsløftet. Rådmannen mener det er nødvendig å inkludere samfunnsendringene og nye kompetansebehov. Den overordnende delen vil være et viktig grunndokument i arbeidet med fornyelse av fagplaner. Forslaget til ny overordnet del ivaretar skolens samfunnsoppdrag og formål på en tilfredsstillende måte.
- Rådmannen støtter endringen av navn til «Overordnet del – verdier og prinsipper». Det er en riktig presisering av innholdet i dokumentet.

Rådmannens anbefaling:

Med de kommentarene som er gitt under rådmannens innstilling, gir Oppegård kommune sin tilslutning til utkastet av ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen. Kommunen støtter også forslaget om navneendring til «Overordnet del – verdier og prinsipper».

Lars Henrik Bøhler
konst. rådmann

Jorunn Almaas
kommunalsjef

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 14.06.2017
Sak: 39/17

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 17/1313-5

Tittel: Saksprotokoll - Høringssvar til ny generell del av læreplanverket

Formannskapets vedtak 14.06.2017

Møteprotokollen fra LEVs behandling av saken ble lagt fram i møtet.

Ida Lindtveit Røse (KrF) tok opp vedtaket fra LEV, tillegg til punkt 4:

Kommunen mener også det bør vurderes å innføre sosial, kulturell og etisk kompetanse som en grunnleggende ferdighet i skolen.

Votering:

Innstillingen med tilleggsforslaget enstemmig vedtatt

Etter dette lyder Formannskapets vedtak slik:

1. Oppegård kommune mener utkastet til ny, generell del av læreplanen ivaretar skolens formål på en god måte og at skolens samfunnsoppdrag presiseres og tydeliggjøres. Det er av stor betydning at den nye generelle delen blir integrert i kompetansemålene for fag, slik at ikke arbeidet med å sikre opplæring etter denne delen av læreplanverket blir separert og isolert fra fagene.
2. Det er positivt at kritisk tenkning er beskrevet i et eget kapittel. Kritisk tenkning har betydning i forhold til demokrati og medborgerskap som er omtalt i del 2 i utkastet. Elevenes evne til refleksjon og kritisk tenkning er en viktig del av det holdnings-skapende arbeidet med fag, i tillegg til at det bidrar til elevens dybdelæring. Dybdelæring og dens formål er godt belyst i høringsutkastet.
3. Oppegård kommune ser positivt på sammenhengen mellom faglig og sosial læring, der sosial læring og utvikling skal skje gjennom arbeid i fagene og skolehverdagen forøvrig.
4. Oppegård kommune støtter at de fem grunnleggende ferdigheter; lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter er foreslått videreført og at de hører hjemme i alle fag. Kommunen ønsker å bemerke at digitale ferdigheter med fordel kunne fått større plass og vært mer utfyllende beskrevet. Fremtidens arbeidsmarked vil stille høye krav til arbeidstakers kompetanse og ferdigheter på det teknologiske og digitale feltet. Digital kompetanse er i dag en forutsetning for å kunne delta aktivt i samfunnet. Med alle de muligheter og utfordringer som den utstrakte bruken av sosiale medier fører med seg, burde også «digital dømmekraft» vært trukket frem i utkastet til ny generell del.

Kommunen mener også det bør vurderes å innføre sosial, kulturell og etisk kompetanse som en grunnleggende ferdighet i skolen.

5. Kommunen mener beskrivelsene av de tre tverrfaglige temaene «folkehelse og livsmestring», «demokrati og medborgerskap» og «bærekraftig utvikling» er med og danner et godt grunnlag for fremtidige fagplaner og undervisning.
6. I kapitlet som omhandler læringsmiljøet, anbefaler kommunen at det blir mer fokus på samarbeid hjem-skole og hvilken betydning dette har i arbeidet med å skape gode læringsmiljøer. Samarbeid hjem- skole kunne med fordel være mer beskrevet i et eget delkapittel.
7. Underkapittelet om profesjonsfellesskap og skoleutvikling er et nytt og viktig kapittel. Oppegård kommune mener det er positivt at overordnet del gir så sterke og tydelige signaler om et forpliktende felles ansvar.
8. Høringsutkastet er skrevet i et ordrikt og noe byråkratisk språk. Dokumentet vil bli lettere tilgjengelig med et mer konkret språk.
9. Den gjeldende, generelle delen av læreplanene for fag har ikke vært gjenstand for revidering etter innføringen av Kunnskapsløftet. Kommunen mener det er nødvendig å inkludere samfunnsendringene og nye kompetansebehov. Oppegård kommune slutter seg til høringsutkastet til ny «Overordnet del – verdier og prinsipper» og mener den vil være et viktig grunndokument i arbeidet med fornyelse av fagplaner. Forslaget til ny overordnet del ivaretar skolens samfunnsoppdrag og formål på en tilfredsstillende måte.
10. Oppegård kommune støtter endringen av navn til «Overordnet del – verdier og prinsipper». Det er en riktig presisering av innholdet i dokumentet.